

MOCIÓ DE MOVEM LLAVANERES PER IMPULSAR UNA COMUNITAT ENERGÈTICA LOCAL

L'electricitat és un dret bàsic de ciutadania. El preu de la factura de la llum ha patit una escalada sense precedents en els últims mesos i ho ha fet amb més intensitat a les darreres setmanes, fins a uns nivells inassumibles que estan posant en risc moltes economies familiars i empreses, i que influeix notablement en l'increment de l'IPC.

Més enllà de la nova estructuració tarifària aprovada el mes de juny pel Govern de l'Estat, hi ha altres factors que expliquen aquest increment i que tenen a veure amb l'estructura i el funcionament del mercat majorista de l'electricitat, sobre els quals ja hem reclamat la necessitat d'una reforma profunda. Cal recordar que la desregulació i liberalització del sector es va produir amb la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del Sector Elèctric, a la legislatura d'Aznar i amb la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del Sector Elèctric de Rajoy. Unes reformes operades pel govern del PP que han articulat un sistema subordinat als interessos d'un poderós oligopoli empresarial, que genera notables disfuncionalitats en la nostra economia i on els preus de l'electricitat per a les famílies són dels més cars de la UE, fet que llasta la capacitat de consum de moltes llars i contribueix a un alt nivell de pobresa energètica.

Per aquests motius, organitzacions de consumidors com FACUA o OCU i organitzacions ecologistes com Fundació Renovables, Amigos de la Tierra, Ecologistas en Acción, SEO/BirdLife, WWF i Greenpeace han expressat que no es poden afrontar els costos d'una transició energètica justa i inclusiva sense un ajust de redistribució dels mateixos per a no deixar ningú enrere. La transició no ha de recaure en les classes populars, ni ha d'ocasionar noves formes de pobresa o altres desigualtats.

Per amortir aquesta greu afectació, el govern de l'Estat ha aprovat un Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, de mesures urgents per mitigar l'impacte de l'escalada de preus de gas natural en els mercats minoristes de gas i electricitat, amb mesures per mitigar l'escalada de preus de l'electricitat i el gas. El Reial Decret inclou rebaixes impositives (l'IVA passa del 21% al 10% i l'Impost especial sobre l'electricitat, que passa del 5,1% al 0,5% i la prorroga de la suspensió de l'Impost de Producció Elèctrica fins al 31 de desembre, fixat en el 7%); posa un topall a la pujada de preus regulats del gas, amplia la protecció a consumidors i consumidores vulnerables amb la creació d'un subministrament mínim vital, dota de major transparència la facturació, confirma l'aigua com a bé natural i social de primer ordre i regula per llei els desembassaments, primant el paper ambiental de l'aigua.

Prèviament el govern de l'Estat havia impulsat el projecte de Llei per al Fons Nacional per a la Sostenibilitat del Sistema Elèctric i el projecte de Llei per corregir el dividend que reben les centrals no emissores com a conseqüència dels costos del CO2 en el mercat de drets d'emissió i que limitarà la sobreretribució de centrals productores (principalment hidroelèctriques i nuclears) els anomenats beneficis caiguts del cel.

Ara bé, les modificacions fiscals de les mesures del Govern de l'Estat implicaran una reducció de la recaptació que haurà de ser absorbida pels pressupostos generals de l'Estat o per la via d'una reforma fiscal integral, progressiva i inclusiva. Aquesta profunda revisió de la fiscalitat a Espanya haurà d'anar acompanyada d'una correcció del sector elèctric que sigui capaç d'establir un marc i una legislació que impulsi i prioritzï la democratització del sistema, i on es col·loqui a les persones al centre de la política energètica, afavorint la generació distribuïda, la creació de comunitats energètiques i l'autoconsum, el desplegament de renovables amb participació de petits inversors, que és el que realment pot reduir el preu de la factura.

Al mateix temps defensem la creació d'una empresa pública d'energia sustentada en la gestió del domini públic hidràulic, un cop extingides les corresponents concessions. Un operador públic que faci de la governança democràtica, i la transparència un valor clau, estratègic i inclusiu amb els ens locals i exemplificadora d'un nou model de producció, de transport i de comercialització que faci possible un model de transició energètica just i sostenible. Un model descentralitzat que exclouï definitivament l'energia nuclear.

És de lamentar que les grans empreses elèctriques hagin generat una gran alarma social amenaçant amb tancar desordenadament les nuclears si es retallen els seus beneficis i recórrer judicialment. Hem defensat que s'acceleri el tancament nuclear, però sabem que legalment no és possible fer-ho de manera unilateral, i per tant cal afirmar de manera contundent que la seguretat del subministrament està àmpliament garantida.

Comprenem la indignació social de l'increment de preus i que sorgeixin expressions de rebuig ciutadà o institucional davant aquesta situació injusta. Les mobilitzacions contra l'increment del preu de la llum han d'anar acompanyades d'una proposta viable i executable. És aquí on sorgeix l'autoconsum compartit i on emergeixen les comunitats energètiques com a instruments principals de protesta proposta contra els oligopolis i per a fer realitat l'apoderament ciutadà al sector energètic. En el cas de les comunitats energètiques, perquè, en primer lloc, els ingressos es destinen a generar beneficis ambientals i socioeconòmics per la pròpia comunitat local i, en segon lloc, perquè són els propis ciutadans i ciutadanes qui ostenten el control d'aquest operador de manera que en garanteixen la seva autonomia i promouen a la vegada una democratització energètica a nivell local. En definitiva proporcionen als ciutadans i ciutadanes un accés just als recursos locals d'energia renovable i contribueixen, entre altres coses, a combatre la pobresa energètica o a crear oportunitats d'inversió per a empreses locals, obren un camp per a la innovació i l'emprenedoria en l'àmbit tecnològic i són una font de creació d'ocupació local que permet abordar les necessitats socioeconòmiques dels municipis, a més a més d'invertir en eficiència energètica i d'impulsar lideratge polític.

Considerant que les comunitats energètiques són iniciatives locals per transformar democràticament la producció, la gestió i la distribució d'energia elèctrica amb sistemes renovables, mitjançant un model autogestionat, sense dependre de les grans corporacions energètiques.

Considerant que les comunitats energètiques són una aliança entre actors locals diversos (ciutadans i ciutadanes individualment, comunitats de veïns i veïnes o de propietaris i propietàries, associacions o cooperatives d'àmbit local o comarcal, ajuntaments i/o altres administracions supralocals...) per tal d'autoproduir, repartir i autoconsumir energia elèctrica a partir de fons renovables, contribuint a crear un sistema energètic descentralitzat, just, eficient i col·laboració.

Considerant que la comunitat energètica impulsa la transició energètica i la democratització del sector de l'energia.

Considerant que les comunitats energètiques fomenten i impulsen la producció d'energia renovable, pròxima, així com la sobirania energètica, que promouen una utilització eficient de l'energia, rendibilitzen un recurs escàs i implementen un nou model de governança democràtica.

Considerant que les comunitats energètiques són un actor clau en la mitigació i la disminució de gasos contaminants.

El grup Movem Llavanes proposa al ple l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER.- Expressar que l'energia i l'accés al subministrament energètic són un dret de ciutadania i les institucions han de disposar d'instruments suficients per intervenir en el sector elèctric i assegurar que la prestació d'aquest dret sigui efectiva amb unes tarifes transparents, justes i accessibles que permetin combatre la pobresa energètica.

SEGON: Implantar una comunitat energètica local per a produir, consumir, emmagatzemar i vendre energies renovables a la seva comunitat, d'acord amb el que estableixen la Directiva (UE) 2018/2001 del Parlament Europeu i del Consell, relativa al foment de l'ús d'energia procedent de fonts renovables, i la Directiva (UE) 2019/944 del Parlament Europeu i del Consell, sobre normes comunes per al mercat interior de l'electricitat.

TERCER- Instar el Govern de l'Estat transposar i crear un marc favorable a les Comunitats locals d'energia, que inclogui les Comunitats Ciutadanes d'Energia i les Comunitats d'Energia Renovables, que doni noves prerrogatives a aquestes figures en el camp de la generació, el subministrament, l'agregació, l'emmagatzematge i fins i tot en la distribució, d'acord amb allò establert en les directives citades.

QUART.- Instar el govern de l'Estat a accelerar l'aplicació de la Disposició final onzena de la Ley de Cambio climático: Reforma del sector elèctric, que apunta que *“en el termini de dotze mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Govern i la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en exercici de les seves respectives competències, presentaran una proposta de reforma de el marc normatiu en matèria d'energia que impulsi: (i) La participació de les persones consumidores en els mercats energètics, inclosa la resposta de demanda mitjançant*

l'agregació independent; (ii) les inversions en la generació d'energia renovable variable i flexible, així com la generació distribuïda; (iii) l'emmagatzematge d'energia; (iv) l'aprofitament de les xarxes elèctriques, l'ús de la flexibilitat per a la seva gestió i els mercats locals d'energia; (v) l'accés de les persones consumidores d'energia a les seves dades; (vi) la innovació en l'àmbit energètic”.

CINQUÈ: Instar el Govern de l'Estat que impulsi en el marc europeu una reforma del conegut com a model marginalista en la fixació de preus, un model que faci que aquesta fixació es faci per tecnologies o grups de tecnologies, garantint que el primer que entra en el mercat són les renovables, després la hidroelèctrica i la nuclear i finalment els cicles combinats.

SISÈ: Instar el Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat la recuperació de la gestió pública dels aprofitaments de les centrals hidroelèctriques quan fineixi el període de concessió administrativa per mitjà de la creació d'una empresa pública participada per totes les administracions afectades.

SETÈ: Instar el Govern de l'estat i el Govern de la Generalitat que donin la màxima prioritat a tots els projectes públics i privats orientats a la transició energètica i la descarbonització de l'economia susceptibles de rebre recursos dels fons de recuperació europeus Next Generation.

VUITÈ: Instar el govern de la Generalitat a prioritzar els projectes cooperatius, comunitaris o de participació ciutadana que apostin per l'autoproducció i l'ús directe de l'energia generada a partir de fonts renovables i que integrin principis d'eficiència energètica

NOVÈ: Reclamar al Govern de Catalunya la constitució de dos fons dotats suficientment i amb criteris iguals per a tot el territori. L'un per cobrir les necessitats de subministrament elèctric de les llars i per garantir que tothom hi tingui accés malgrat la manca de recursos econòmics. I l'altre per fer possible que tothom pugui reduir el seu consum mitjançant l'adquisició d'equips més eficients o millorant els aïllaments per a poder arribar a les persones que no disposen de recursos per abordar aquestes inversions.

DESÈ: Traslladar els presents acords al Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, al Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori, al Departament d'Empresa i Treball, al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya, als grups polítics del Parlament Europeu, Congrés i Senat i Parlament de Catalunya, a les organitzacions ecologistes Greenpeace, Ecologistes en Acció, SEO/BirdLife, WWF, Amigos de la Tierra, la Fundació Renovables i la Xarxa per la sobirania energètica, a les companyies Iberdrola, Naturgy, Endesa i a les entitats municipalistes de Catalunya.